

T.C. HALKLARIN EŞİTLİK VE DEMOKRASİ PARTİSİ
GRUP BAŞKANLIĞI

Sayı : 16602

Tarih : 20.02.2026

10/3820

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞI'NA

Şırnak ilinde 8 Ocak–27 Ocak tarihleri arasında gerçekleştirilen operasyonlar kapsamında gözaltına alınan ve tutuklanarak Hatay Çocuk ve Gençlik Kapalı Ceza İnfaz Kurumu'na sevk edilen çocuklara yönelik işkence, kötü muamele ve çocuk hakları ihlali iddialarının tüm yönleriyle araştırılması; sorumluların tespiti ve benzer ihlallerin önlenmesi amacıyla Anayasa'nın 98. ve Türkiye Büyük Millet Meclisi İçtüzüğü'nün 104 ve 105. maddeleri uyarınca Meclis Araştırması açılmasını arz ve teklif ederiz. 20.02.2026

Sümeyye BOZ
Muş Milletvekili

GEREKÇE

Şırnak ilinde, Kuzey ve Doğu Suriye'ye yönelik askeri operasyonları protesto eden yurttaşlara yönelik gerçekleştirilen eylemler sonrasında 8 Ocak–27 Ocak tarihleri arasında çok sayıda ev baskını yapılmış, aralarında çocukların da bulunduğu kişiler gözaltına alınmıştır. Kamuoyuna yansıyan bilgilere göre en az 37 çocuk gözaltına alınmış; yaşları 15–17 arasında değişen 12 çocuk tutuklanarak ailelerinden yaklaşık 700 kilometre uzaklıktaki Hatay Çocuk ve Gençlik Kapalı Ceza İnfaz Kurumu'na sevk edilmiştir.

Söz konusu çocukların gözaltı, nakil ve cezaevi süreçlerine ilişkin beyanları; fiziksel şiddet, tehdit, içerikleri bilinmeyen evraklara zorla imza attırılması, havasız araçlarda uzun süre tutulma, yiyecek verilmemesi, kelepçeli sevk, cezaevine girişte çıplak arama, rıza dışı saç kesimi ve aşağılayıcı uygulamalar gibi ağır iddialar içermektedir. Ayrıca kurum içindeki kapasite aşımı, temel ihtiyaçların karşılanmaması, sosyal ve eğitsel faaliyetlerin yetersizliği ile psikolojik destek hizmetlerinin niteliksizliği yönünde ciddi beyanlar bulunmaktadır.

Bu iddialar, Anayasa'nın 17'nci maddesinde güvence altına alınan işkence ve kötü muamele yasağının mutlak niteliği bakımından son derece ağırdır. İşkence ve kötü muamele yasağı hiçbir koşulda sınırlandırılmaz ve istisnası bulunmaz. Devletin, gözetimi altındaki kişilerin, özellikle çocukların fiziksel ve ruhsal bütünlüğünü koruma yönünde pozitif yükümlülüğü bulunmaktadır. İşkence ve kötü muamele iddialarının etkili, bağımsız ve tarafsız biçimde soruşturulması hukuki bir zorunluluktur.

Öte yandan, protesto hakkı Anayasa ve Avrupa İnsan Hakları Sözleşmesi kapsamında güvence altındadır. Çocukların toplantı ve gösteri hakkı, ifade özgürlüğü ve düşünce açıklama hakkı da ayrıca korunmaktadır. Bu bağlamda, protesto eylemleri sonrasında çocukların özgürlüklerinden yoksun bırakılmasının ölçülülük ve son çare ilkeleri çerçevesinde değerlendirilip değerlendirilmediği ciddi bir soru işareti oluşturmaktadır.

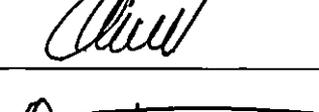
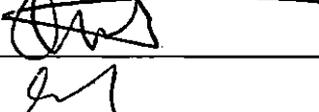
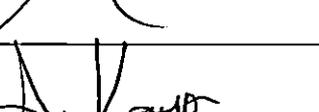
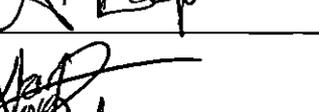
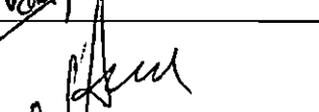
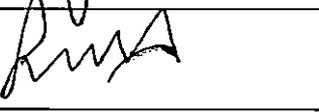
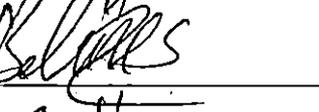
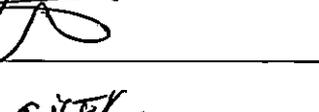
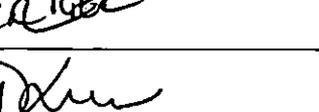
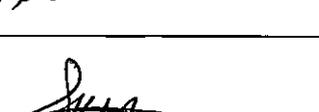
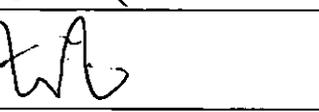
Türkiye'nin taraf olduğu Birleşmiş Milletler Çocuk Haklarına Dair Sözleşme, çocuğun özgürlüğünden yoksun bırakılmasının ancak son çare olarak ve mümkün olan en kısa süre için uygulanabileceğini hükme bağlamaktadır. Aynı sözleşme, özgürlüğünden yoksun bırakılan her çocuğun insan onuruna uygun koşullarda tutulmasını, ailesiyle düzenli temas kurabilmesini ve eğitim hakkının korunmasını zorunlu kılmaktadır.

Çocukların ailelerinden yüzlerce kilometre uzaklıktaki bir kuruma sevk edilmesi; aile bağlarının korunması, savunma hakkının etkin kullanımı, psikososyal destek süreçleri ve eğitim hakları bakımından ciddi hak ihlali riskleri doğurmaktadır. Çocuğun yüksek yararı ilkesi, çocuklara ilişkin tüm adli ve idari işlemlerde temel belirleyici olmak zorundadır.

Farklı çocukların benzer içerikte ve yöntemle ihlal beyanlarında bulunması, iddiaların münferit değil sistematik olabileceğine işaret etmektedir. Bu durum yalnızca bireysel sorumlulukların değil, gözaltı ve infaz sistemine ilişkin yapısal sorunların da araştırılmasını gerekli kılmaktadır.

Çocuk adalet sisteminin temel amacı cezalandırma değil koruma, rehabilitasyon ve toplumsal yeniden kazandırma. Bu iddialar, mevcut uygulamaların hem ulusal mevzuat hem de Türkiye'nin taraf olduğu uluslararası insan hakları sözleşmeleriyle bağdaşmadığı açıktır.

Bu nedenle, operasyon süreci, gözaltı işlemleri, nakil uygulamaları ve ceza infaz kurumu koşullarının tüm boyutlarıyla incelenmesi; iddiaların bağımsız ve tarafsız biçimde araştırılması; sorumluların tespiti; yapısal sorunların ortaya konulması ve çocukların haklarının etkin biçimde korunmasına yönelik önlemlerin belirlenmesi amacıyla Meclis Araştırması açılması zorunlu hale gelmiştir.

1			
2	AYTEN KORDU	TUNCELİ	
3	SERHAT EREN	DİYARBAKIR	
4	DİLAN KUNT AYAN	ŞANLIURFA	
5	GÜLCAN KAÇMAZ SAYYİĞİT	VAN	
6	NEVROZ UYSAL ASLAN	ŞIRNAK	
7	ÖMER FARUK GERGERLİOĞLU	KOCAELİ	
8	ADALET KAYA	DİYARBAKIR	
9	VEZİR COŞKUN PARLAK	HAKKARİ	
10	ALİ BOZAN	MERSİN	
11	SALİHE AYDENİZ	MARDİN	
12	GÜLDEREN VARLI	VAN	
13	BERİTAN GÜNEŞ ALTIN	MARDİN	
14	BERDAN ÖZTÜRK	DİYARBAKIR	
15	ZEYNEP ODUNCU KUTEVİ	BATMAN	
16	CENGİZ ÇİÇEK	İSTANBUL	
17	MEHMET KAMAÇ	DİYARBAKIR	
18	SABAHAT ERDOĞAN SARITAŞ	SİİRT	
19	GEORGE ASLAN	MARDİN	
20	MEHMET ZEKİ İRMEZ	ŞIRNAK	